Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k „návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1007/2009 o obchodování s produkty z tuleňů“

(COM(2015) 45 final – 2015/0028 (COD))

(2015/C 332/09)

Zpravodaj: Thomas McDONOGH

Dne 12. února 2015 se Evropský parlament a dne 20. února 2015 Rada rozhodly, v souladu s článkem 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

„návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (ES) č. 1007/2009 o obchodování s produkty z tuleňů“

(COM(2015) 45 final – 2015/0028 (COD)).

Specializovaná sekce Zemědělství, rozvoj venkova, životní prostředí, kterou Výbor pověřil přípravou podkladů na toto téma, přijala stanovisko dne 5. května 2015.

Na 508. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 27. a 28. května 2015 (jednání dne 27. května 2015), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 161 hlasy pro, 9 členů se zdrželo hlasování.

1. **Závěry a doporučení**

1.1 Tuto změnu právního předpisu EU je nutné přijmout, aby se vyhovělo doporučením a rozhodnutím ohledně základního nařízení, jež byla formulována dne 18. června 2014, kdy Orgán WTO pro řešení sporů (DSB) přijal zprávy panelu a odvolacího orgánu.

1.2 Různé orgány, včetně EU, by měly důrazně prosazovat pravidla a předpisy pro humánní způsob zabíjení. Je třeba učinit veškeré možné kroky pro to, aby se zabránilo zbytečnému strádání populace tuleňů. Například jarní ubíjení tuleních mláďat v Kanadě se nedá označit jinak než jako barbarské a vytrvale proti němu bojují organizace zabývající se ochranou práv zvířat na celém světě. EHVS odsuzuje tento způsob zabíjení.

1.3 Je nutné stanovit realistické a ověřitelné kvóty a také přípustné způsoby zabíjení pro tradiční lov za účelem obživy, který provádějí inuitská společenství. Současně musí být respektovány dobré životní podmínky zvířat.

1.4 Kvóty, omezení lovu a další dodržování pravidel by měly být náležitě monitorovány a kontrolovány.

1.5 Mohly by být vymezeny minimální požadavky na systém vysledovatelnosti – jednalo by se o soubor požadavků, které by musely splnit hospodářské subjekty zamýšlející dovážet produkty do EU, zahrnující tři důležité aspekty ([1]):

1. požadavky na identifikaci

2. požadavky na zaznamenávání a uchovávání údajů

3. schopnost sestavovat zprávy o vysledovatelnosti (ověřování).

2. **Úvod**

2.1 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1007/2009 ze dne 16. září 2009 o obchodování s produkty z tuleňů („základní nařízení“) stanoví všeobecný zákaz uvádění těchto výrobků na trh Unie.

([1]) Studie o provádění opatření týkajících se obchodování s produkty z tuleňů, kterou financovala Komise a uskutečnila ji poradenská firma COWI ve spolupráci se společností ECORYS.

2.2 Základní nařízení obsahuje výjimku z obecného zákazu pro produkty z tuleňů získané při tradičních lovech tuleňů pořádaných inuitskými a jinými původními společenstvími, které přispívají k jejich živobytí (dále jen „výjimka týkající se původních společenství“).

2.3 Nařízení rovněž obsahuje výjimky pro dovoz produktů z tuleňů získaných z tuleňů ulovených výhradně za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů na neziskové bázi a nikoli pro komerční účely („výjimka týkající se řízení mořských zdrojů“), jakož i pro dovoz příležitostný, který představuje výhradně zboží určené pro osobní použití cestujících nebo jejich rodin.

2.4 Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 737/2010 ze dne 10. srpna 2010 stanoví podrobná prováděcí pravidla k základnímu nařízení.

2.5 Oba akty (dále jen „režim EU týkající se tuleňů“) byly v rámci Světové obchodní organizace (WTO) napadeny ze strany Kanady a Norska ve sporu Evropská společenství – opatření zakazující dovoz produktů z tuleňů a uvádění těchto produktů na trh (DS400 a DS401).

2.6 Zatímco v případě zákazu produktů z tuleňů zprávy WTO dospěly k závěru, že může být v zásadě odůvodněn etickými obavami ohledně dobrých životních podmínek tuleňů, obě uvedené výjimky (výjimka týkající se původních společenství a výjimka týkající se řízení mořských zdrojů) byly ve zprávách zpochybněny.

2.7 Výjimka týkající se řízení mořských zdrojů nebyla shledána opodstatněnou, jelikož případný rozdíl v komerční povaze komerčních lovů a lovů za účelem řízení mořských zdrojů (malý rozsah, neziskovost) nebyl dostatečný, aby takové rozlišení zdůvodnil.

2.8 Pokud jde o výjimku týkající se původních společenství, která se v zásadě opírá o legitimní rozlišení, odvolací orgán uvedl, že některé prvky obsažené v její koncepci a použití se rovnají „svévolné nebo neodůvodněné diskriminaci“.

2.9 Dne 10. července 2014 informovala Evropská unie Orgán WTO pro řešení sporů o tom, že zamýšlí provést doporučení a rozhodnutí uvedeného orgánu v tomto sporu způsobem, který respektuje její povinnosti v rámci WTO.

2.10 Dne 5. září 2014 se Evropská unie, Kanada a Norsko dohodly, že přiměřená lhůta pro provedení doporučení a rozhodnutí Orgánu WTO pro řešení sporů bude 16 měsíců. Z toho vyplývá, že přiměřená lhůta vyprší dne 18. října 2015.

2.11 Účelem tohoto legislativního návrhu je provést doporučení a rozhodnutí Orgánu WTO pro řešení sporů týkající se základního nařízení. Vytváří se tím rovněž právní základ pro uvedení nařízení (EU) č. 737/2010 do souladu s uvedeným rozhodnutím.

2.12 Obavy ohledně výjimky týkající se řízení mořských zdrojů vyřeší její odstranění ze základního nařízení. Řešením obav ohledně koncepce a používání výjimky týkající se původních společenství je její úprava, zejména propojení jejího používání s respektováním dobrých životních podmínek zvířat a stanovení omezení pro uvádění produktů z tuleňů na trh, pokud rozsah nebo jiné okolnosti jsou takové, aby naznačovaly, že se lov provádí především pro komerční účely.

2.13 Kromě toho odborníci Komise pracují společně s odborníky z Kanady na systému atestací nezbytnému k tomu, aby kanadští Inuité mohli využívat výjimku týkající se původních společenství v rámci režimu EU pro lov tuleňů.

2.14 Příslušné vlády by měly zřídit systém pro uvádění inuitských produktů na trh.

3. **Obecné připomínky**

3.1 Lov tuleňů je nedílnou součástí kultury a identity inuitských a jiných původních společenství a významně přispívá k jejich živobytí. Úplný zákaz lovu tuleňů, který byl pod tlakem veřejného mínění zaveden před několika roky, uvrhl inuitské společenství do hluboké krize, kdy trpí chudobou a nemůže si zajistit obživu. V současnosti je 90 % Inuitů nezaměstnaných a celá řada z nich je zcela odkázána na sociální zabezpečení. Z těchto důvodů byly tradiční lovy tuleňů pořádané inuitskými a jinými původními společenstvími nedávno znovu povoleny, musí ovšem jít o lov za účelem vlastní obživy.

3.2 EHSV navrhuje, aby bylo inuitské společenství zapojeno do procesu probíhajícího mezi Evropskou komisí a kanadskou vládou, a to s cílem nalézt společnými silami nejlepší způsob, jak Inuitům zaručit jejich právo na obživu a současně ochránit tuleně před mezinárodním obchodem a před vyhynutím.

3.3 Při lovech pořádaných inuitskými a jinými původními společenstvími stejně jako při jiných způsobech lovu tuleňů nelze účinně a soustavně uplatňovat skutečně humánní způsob zabíjení. Přesto je vhodné, aby se vzhledem k cíli sledovanému v nařízení (ES) č. 1007/2009 uvádění produktů z tuleňů získávaných při lovech tuleňů pořádaných inuitskými a jinými původními společenstvími na trh Unie podmínilo tím, že tyto lovy budou v co největší míře prováděny způsobem, který snižuje vystavení bolesti, rozrušení, strachu či jinému druhu strádání lovených zvířat.

3.4 Nařízení (ES) č. 1007/2009 formou výjimky rovněž umožňuje uvádět na trh produkty z tuleňů, které jsou výsledkem lovu prováděného výhradně za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů.

3.5 Ačkoli se v nařízení uznává význam lovu prováděného za účelem udržitelného řízení mořských zdrojů, v praxi může být obtížné rozlišit tento způsob lovu od rozsáhlých lovů prováděných především pro komerční účely. To u dotčených produktů z tuleňů může vést k neodůvodněné diskriminaci. Proto by se tato výjimka již neměla udělovat.

3.6 Uvádění produktů z tuleňů na trh je povoleno pouze tehdy, jestliže produkty z tuleňů jsou získávány při lovech tuleňů pořádaných inuitskými a jinými původními společenstvími za předpokladu splnění všech těchto podmínek:

a) lov byl tradičně pořádán společenstvím;

b) lov přispívá k živobytí společenství a není prováděn především pro komerční účely;

c) lov je pořádán způsobem, který v co možná největší míře snižuje vystavení bolesti, rozrušení, strachu či jinému druhu strádání lovených zvířat a přitom bere ohled na tradiční způsob života a živobytí společenství.

3.7 EHSV schvaluje podmínky pro uvádění produktů z tuleňů na trh, doporučuje však Komisi, aby nalezla správnou rovnováhu mezi ochranou tuleňů a potřebou Inuitů tato zvířata lovit, jelikož mají zásadní význam pro jejich obživu. Nepragmatický výklad těchto podmínek by v praxi mohl Inuitům lov tuleňů znemožnit.

3.8 EHSV se domnívá, že by bylo vhodné:

a) zavést pro produkty z tuleňů, kteří byli uloveni Inuity tradičním způsobem, zvláštní status, například označení „uloveno tradičním způsobem Inuity“. V tomto případě by toto pojetí mohlo být jasně definováno jako „neprůmyslový lov“, aby se zabránilo mezinárodním sporům;

b) vytvořit systém sledování a označování a zvláštní logo za účelem monitorování činnosti Inuitů a ochrany a informování spotřebitelů;

c) zvážit stanovení dovozních kvót, pokud bude konstatováno porušování podmínek.

3.9 Dovoz produktů z tuleňů je rovněž povolen, pokud je pouze příležitostný a představuje výhradně zboží určené pro osobní použití cestujících nebo jejich rodin. Povaha a množství tohoto zboží nesmějí být takové, aby naznačovaly dovoz pro komerční účely.

3.10 Další organizace procesu vysledování závisí na tom, jaký systém bude zaveden a jaké úkoly budou jednotlivým subjektům přiděleny. V rámci nařízení o obchodování s produkty z tuleňů by tyto minimální požadavky měly být vykládány takto:

Požadavky na identifikaci

Požadavky na identifikaci zahrnují v zásadě tři prvky:

— lovce (buď lovce z řad Inuitů či původního obyvatelstva, nebo lovce s povolením, který loví za účelem řízení zdrojů) s jedinečným identifikačním číslem;

— sběrné místo (s uvedením oblasti/zeměpisné polohy);

— produkt (jde především o vysledování transakce mezi lovcem a sběrným místem).

Může být nezbytné identifikovat navíc nebo namísto toho „lov", pokud jej nelze přímo přiřadit určitému lovci, není k dispozici sběrné místo nebo nepokrývá celý stát, nýbrž pouze konkrétní regiony.

3.11 Při formulování svého konečného a závazného rozhodnutí musí WTO sladit protichůdná ustanovení mezinárodních dohod, jež byly uzavřeny před téměř 70 lety. Jedno z nich zakazuje „svévolnou nebo neodůvodněnou diskriminaci" mezi jednotlivými zeměmi. Dle jiného ustanovení mohou země postupovat způsobem, který „je nutný k ochraně veřejné mravnosti" ([2]).

3.12 *„Velikost národa a stupeň jeho mravního vývoje se pozná podle toho, jak zachází se zvířaty."* ([3])

V Bruselu dne 27. května 2015.

předseda
Evropského hospodářského a sociálního výboru
Henri MALOSSE

([2]) A. Butterworth and M. Richardson, Marine Policy 38, 457–469, 2013.
([3]) Citát připisovaný Mahátmovi Gándhímu.